

Өмірді сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2024 жылға

Кезеңнің негізгі тенденциялары

- Бұл өмірді сақтандыру нарығы 2024 жылы қаржы нарығының барлық сегменттері арасында негізгі көрсеткіштердің өсуі бойынша көш бастады.
- Сома ӨСК активтері 1,6 трлн-ға дейін өсті (+7559 млрд немесе 50%), енді бүкіл сақтандыру нарығының жиынтық активтерінің 54% құрайды. Естеріңізге сала кетейік, бір жыл бұрын көрсеткіш тек 45% болды.
- 2025 жылғы 1 қаңтардағы активтер құрылымындағы қор нарығының өсуі және жиналған сыйлықақылардың бір бөлігін инвестициялау аясында 86%-дық активтер құрылымындағы немесе 1,4 трлн. Бұдан әрі ағымдағы қызметті қолдау және «қысқа» өтімділікті басқару үшін қажетті ақшалай қаражат пен орналастырылған салымдар — 5,7% немесе 10,1 трлн (+139 млрд) және репо операциялары — 5,7% немесе 10,1 трлн (+15 млрд).
- ӨСК міндеттемелері негізінен күтілетін ақша ағындарын (+56% немесе 7265 млрд), сақтандыру шартында көзделген қызметтер үшін маржаларды (+60% немесе 756,2 млрд) және туындаған шығындар бойынша міндеттемелерді (+55% немесе 749 млрд).
- Үлес қатысушылар санының өсуіне қарамастан (2024 жылы ВСС Life құрылды), өмірді сақтандыру секторындағы шоғырлану жоғары болып қала береді: активтер мөлшері бойынша топ-5 компания сектордың жиынтық активтерінің 88% құрайды, бір жыл бұрынғы 86% - бен салыстырғанда (масштаб тиімділігі).

- 2024 жылғы сақтандыру сыйлықақыларының көлемі негізінен ерікті жеке сақтандыру өнімдеріне сұраныстың артуы есебінен (+101% немесе 7422 млрд) іс жүзінде екі есеге өсті (+93% немесе 7471 млрд). Атап айтқанда, үш таңбалы өсімді зейнетақы аннуитеттік сақтандыру (+230% немесе 7322 млрд), сондай-ақ жазатайым оқиғалардан сақтандыру (+189% немесе 788 млрд) көрсетті.
- Міндетті сақтандыру сегментіндегі сыйлықақы мөлшері анағұрлым қалыпты өсімді көрсетті (+56% немесе 750 млрд) және қызметкерді еңбек міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиғалардан (ЖОМС) сақтандыруға толығымен тиесілі.
- Бұл ретте төлемдердің өсімі +62% құрады (743 млрд) және негізінен ЖОМС міндетті сақтандыру бойынша төлемдермен байланысты болды (+203% немесе 730 млрд).
- Төлемдермен салыстырғанда сақтандыру сыйлықақыларының өсуі 2024 жылдың қорытындысы бойынша олардың арақатынасының 2023 жылдың қорытындысы бойынша 13,7%-ға қарағанда 11,4%-ға дейін жақсаруына әкелді.
- Осы сектордың таза табысы өткен жылы сақтандыру түсімінің ұлғаюы, теңгенің әлсіреуі және бағалы қағаздар мен салымдар бойынша алынған сыйақылардың салдарынан активтерді оң қайта бағалау есебінен айтарлықтай өсті (+47% немесе 744 млрд).
- ӨСК жиынтық капиталы ӨСК пайдасының ұлғаюы аясында 7304 млрд-қа (+22% немесе 56 млрд) дейін өсті, ал оның нарықтағы рентабельділігі 2023 жылдың қорытындысы бойынша 21%-ға қарағанда 28%-ға дейін жақсарды.

АКТИВТЕР

₸ 1677,3 млрд
▲ 49,9%

САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВТЕРІ

₸ 1258,6 млрд
▲ 63,5%

МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

₸ 304,2 млрд
▲ 22,4%

БӨЛІНБЕГЕН* ТАБЫС

₸ 136,3 млрд
▲ 47,4%

САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ 976,7 млрд
▲ 93,3%

ТАЗА САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ 972,6 млрд
▲ 94,1%

САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ *

₸ 111,7 млрд
▲ 61,8%

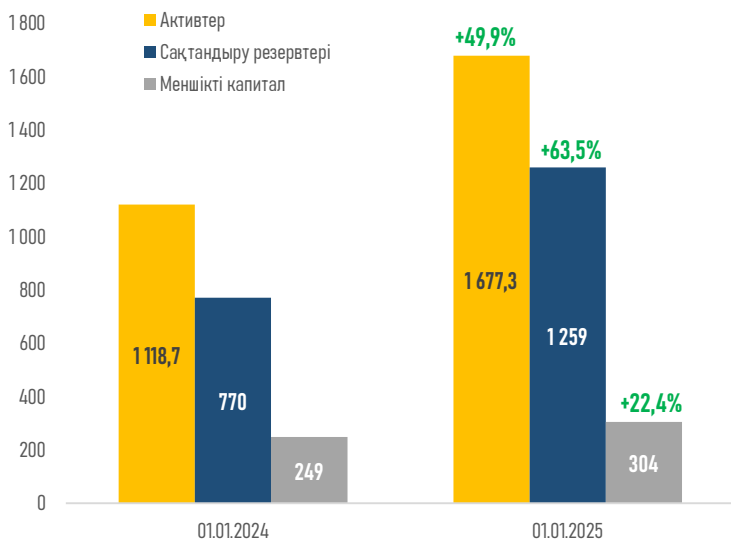
ТАЗА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ *

₸ 110,7 млрд
▲ 62,1%

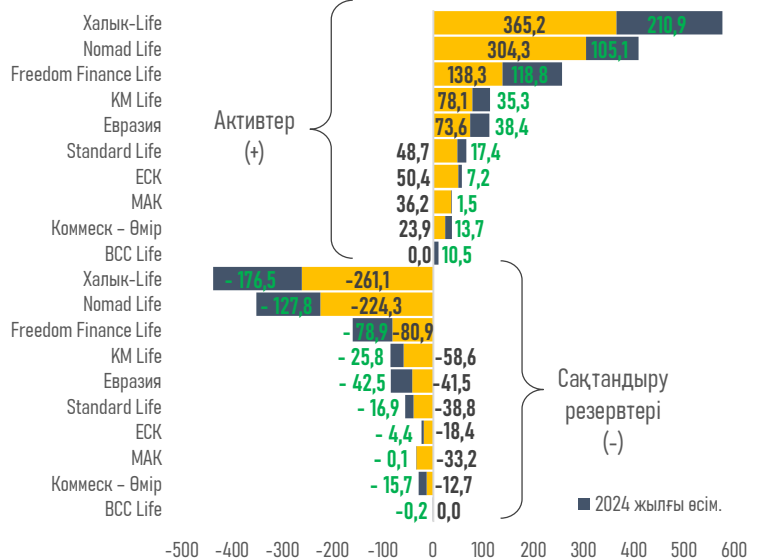
* 17 ХҚЕС-ке сәйкес қалыптастырылды (17 ХҚЕС-ке көшу 01.01.2023 ж. бастап жүзеге асырылды)

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

Сектордың жиынтық көрсеткіштері, млрд теңге

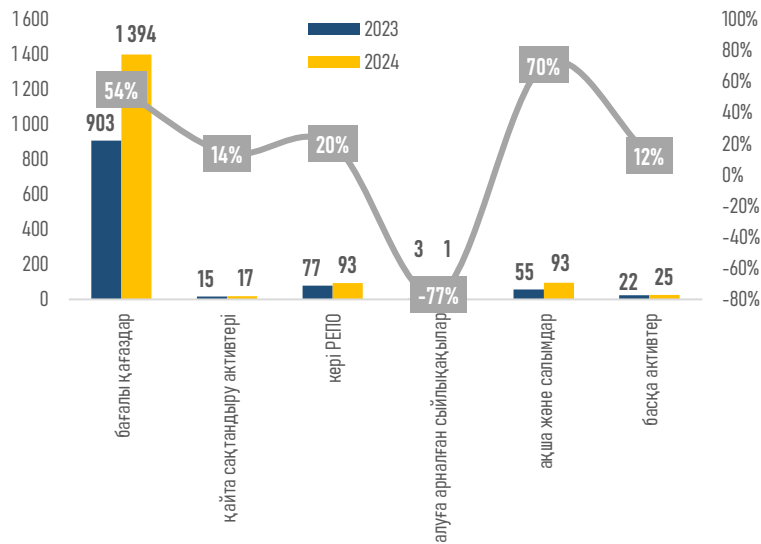

Сақтандыру компаниялары бөлінісіндегі көрсеткіштер, ₸ млрд

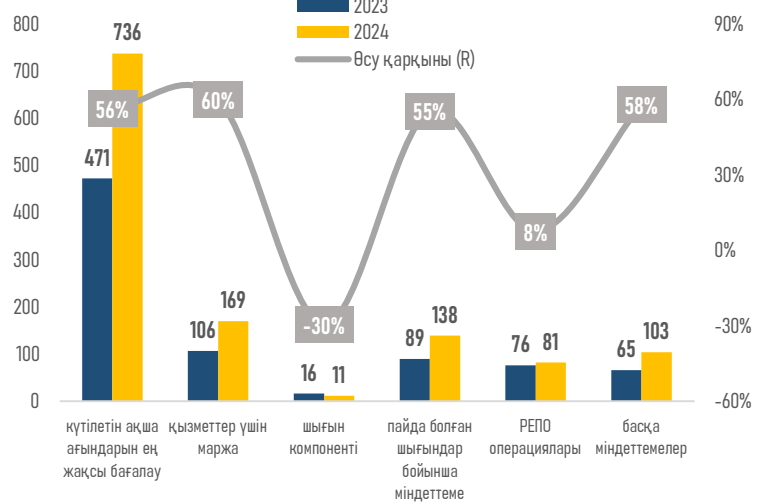

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

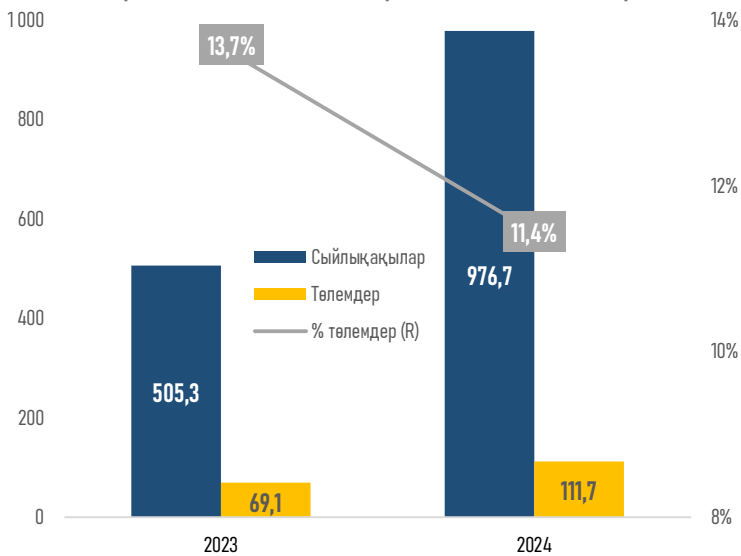

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

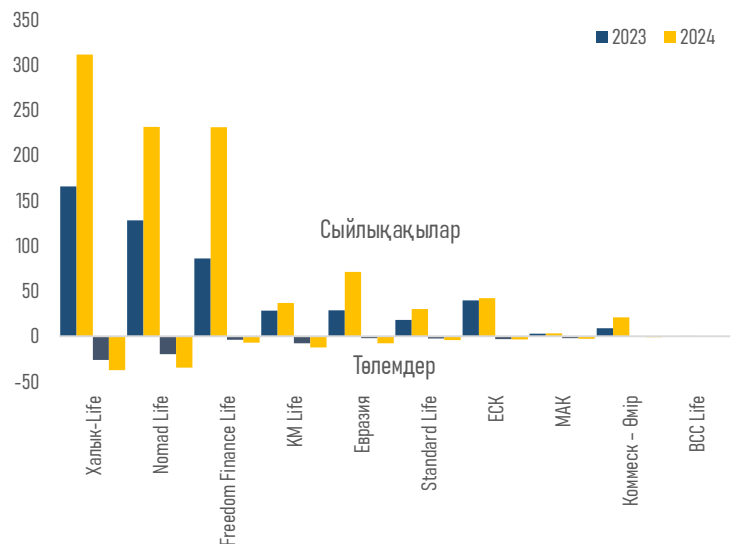

Төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы

Төлемдердің сыйлықақыларға қатынасы, млрд теңге

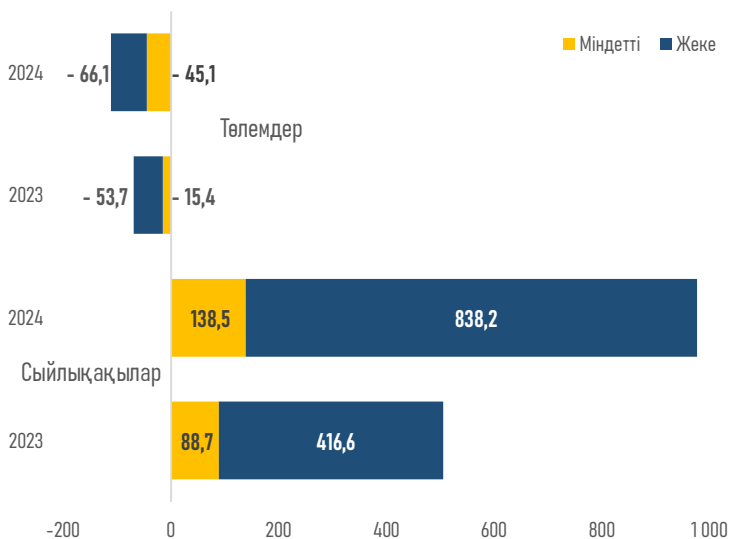

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

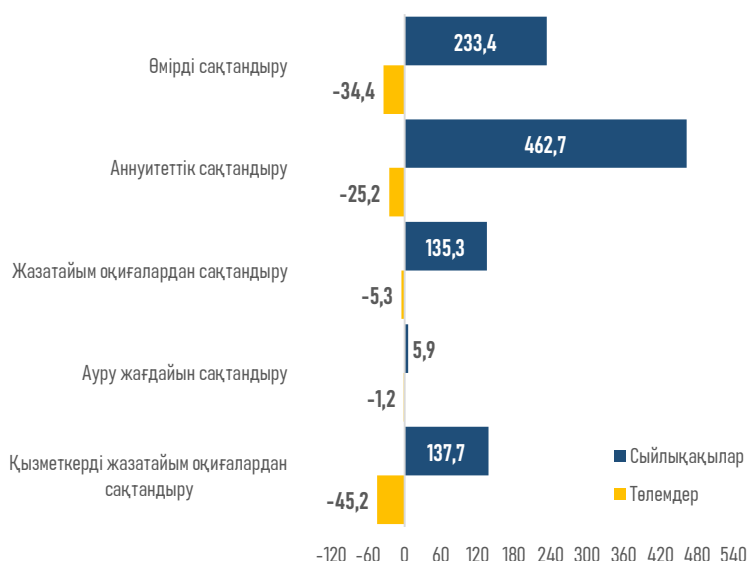

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

2024 ж. сыйлықақы мен төлемнің нысаналы мақсаты

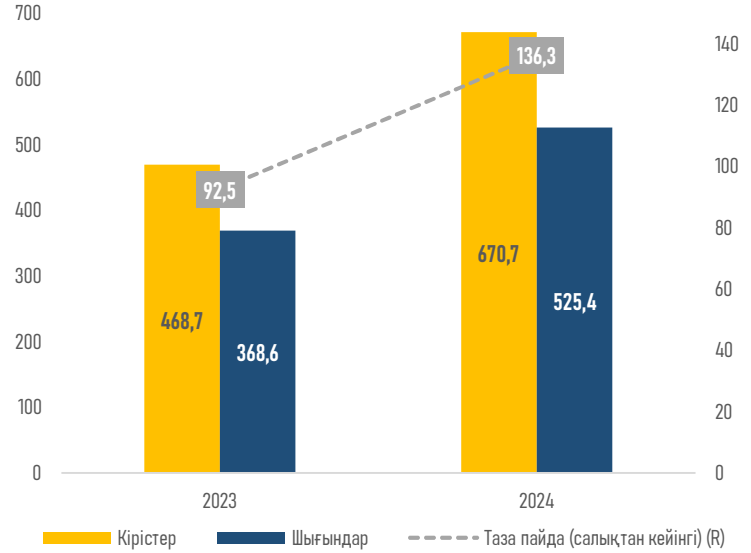

Өмірді сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

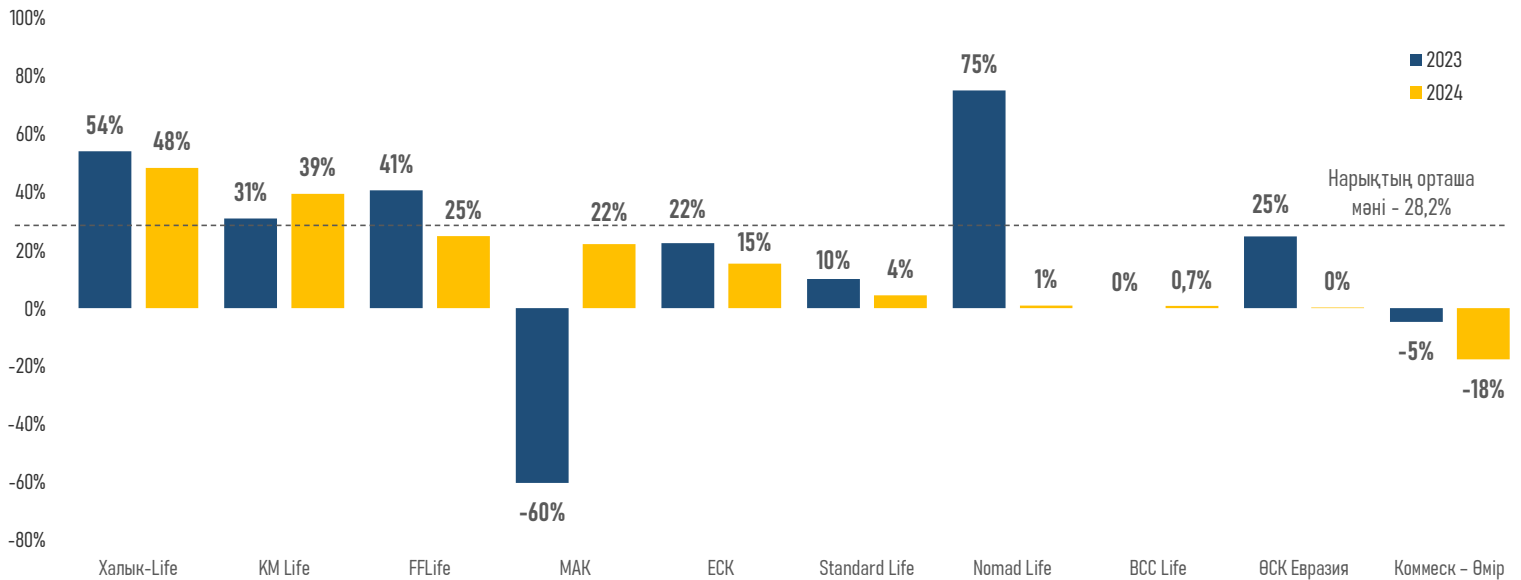
2024 ж. үшін кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі (RoE)

* 4 ҚЕХС сәйкес құрылған

Кезеңнің қысқаша қорытындылары

Сақтандыру компаниялары біртіндеп экономикада "ұзақ" ақшаны қалыптастыруда маңызды рөл атқара бастады. Айта кетейік, 2024 жылы өмірді сақтандыру секторы қарқынды өсуді көрсетті: сақтандыру сыйлықақыларының көлемі екі есе өсті, ал ӨСК төлемдері, активтері мен міндеттемелері екі есе өсті.

Өнімдердің салыстырмалы шағын желісі кезінде (ӨСК міндетті сақтандырудың екі сыныбы — ЖОМС және туристерді сақтандыру бойынша қызметтер көрсетеді; және ерікті сақтандырудың алты сыныбы — өмірді сақтандыру, аннуитеттік және зейнетақы аннуитеттік сақтандыру, МБЖЖ, ауырған және жазатайым оқиғалардан сақтандыру) ӨСК қазір сақтандыру нарығының жартысынан астамын алады.

2024 жылы ӨСК 12,5 млн-нан астам шарт жасасты, бұл жалпы сақтандыру компанияларының тиісті көрсеткішінен (10,5 млн) және өткен жылғы көрсеткіштен (2023 жылдың қорытындысы бойынша 7,1 млн шарт) едәуір жоғары.

Субъектілер бөлінісінде өсім жеке тұлғалар бойынша байқалады: олардың үлесі бір жыл бұрынғы 93,6%-дан 97,8%-ға дейін өсті. Тиісінше, заңды тұлғалардың үлесі 6,4%-дан 2,2%-ға дейін төмендеді. Бұл ретте 2024 жылы ӨСК драйвері ерікті жеке сақтандыру өнімдері болды: зейнетақы аннуитеттік сақтандыру (барлық жиналған сыйлықақылардың 47%) және жазатайым оқиғалардан сақтандыру (14%).

Ағымдағы жылы сектордың өсуі жоғары деңгейде сақталуы мүмкін, оған мемлекеттен бастапқы білім беру капиталын (5 жастағы балаларға 60 АЕК), жыл сайынғы мемлекеттік сыйлықақыны (5-7%) және инвестициялық табысты төлеуді, медицина қызметкерлерінің кәсіптік жауапкершілігін есептелген сақтандыруды енгізуді, өмірді жинақтаушы сақтандырудың барлық түрлеріне ФСВ кепілдіктерін кеңейтуді көздейтін «Келешек» ББЖ енгізу ықпал ететін болады, сондай-ақ шығындарды реттеу және сақтандыру төлемдерін алу процесіне қатысты одан әрі цифрландыру және жаалақы мен сауаттылықтың өсуі аясында сақтандыру қызметтеріне сұраныстың жалпы өсуі.